

BULLETIN FÖR SVENSKA
STRÅKLÄRARFÖRBUNDET
NR 2 SOMMAREN 2007

esta

Newsletter

Rekordkonferens i Cremona
Ett besök i violinbyggandets Mecka
Sven Karpe 100 år nästa år

ESTA Newsletter

Nummer 2 våren 2007

Innehåll:

Rekordkonferens i Cremona.....	4
Ett besök i violinbyggandets Mecka.....	6
Karpe-stipendiet utdelat - jubileum nästa år.....	8
Carl Nielsen Master-class.....	9
En auskultationsresa.....	10
TEMA - stråkklassundervisning i Östersund.....	12
Stråkplanket	16
Recensioner.....	17
Klas vals - sommarlåt till SSF-medlemmar.....	19
Profilen - Bruna Giuranna.....	20
Presentationen - <i>Slatta fra Västerbottn</i>	22

European String Teachers Association

European String Teachers Association
 Centralt sekretariat:
 Silvia Meier, ESTA-Schweiz, Murbacherstrasse 22, CH-4056 Basel 22
 Tel : (0041/61) 321 20 18
 e-post: esta-sekretariat@gmx.ch
 President: Edith Peinemann (D)
 Vice president: Kjell-Åke Hamrén (SE)
 Kassör: Käthi Gohl (CH)
 Övriga ledamöter: Karen Valeur (DK), Peter Esswood (GB)

Cattedrale, Città di Cremona. Foto: Per Helders

är en publikation utgiven för Svenska Stråkläraryrket.

Ansvarig utgivare: Gunnar Crantz

Redaktör: Per Helders

Artiklar, inlägg, recensioner etc är välkomna och skickas till:

estanews@esta.se

ESTA Newsletter/Per Helders

Kristinedalsbacken 3

131 46 Nacka

Tel. 070-535 41 26

Copyright för artiklar och inlägg: SSF och enskilda författare. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera inkommet material. Innehållet i publikationen ger ej uttryck för centrala ESTA:s åsikter i skilda frågor. Eftertryck tillåtet endast efter tillstånd och med angiven källa.

Medlemskap i SSF kostar 300 kr/år för aktiva och stödjande medlemmar (250 kr om betalning erläggs före 31/1), 100 kr för studenter och pensionärer. Pg 88 69 57-0

OBS! Glöm inte att ange namn och adress tydligt samt att meddela eventuella adressändringar!

Annonspriser tills vidare:

Helt uppslag 3000 kr (färg 4500 kr)

Hel sida 1800 kr (färg 2700 kr)

Halv sida 900 kr (färg 1200 kr)

Mindre 600 kr (färg 900 kr)

För beställning, kontakta SSF, se nedan.

Manusstopp för nr 3 2007: 1 september

Svenska Stråkläraryrket

c/o Päivikki Wirkkala-Malmqvist
 Kanalgatan 106
 603 65 Norrköping e-post: sekreterare@esta.se
 Pg 88 69 57-0
 Hemsida: www.esta.se

Hedersordförande: Harald Thedéen

Hedersledamöter: Anders Sparf, Kjell-Åke Hamrén

Ordförande: Gunnar Crantz

Vice ordförande: Anna Lindal

Sekreterare: Päivikki Wirkkala-Malmqvist

Kassör: Johan Falk

Övriga ledamöter: Ingemar Edström, Siw Burman, Eva Bogren, Per Helders

Suppleanter, tillika kretsombud: Hans Kennemark, Yvonne Bergström, Lars Jöneteg, Frank Lind, Stefan Valdemarsson, Bengt-Eric Norlén

Ordföranden har ordet

Temperaturen stiger. Våren övergår i sommar. Det var till och med motigt att lämna Sverige för Cremona, eftersom det i stort sett var full sommar när vi åkte. Men, Italien är ju ändå Italien. Temperaturen var hög där också. På flera sätt. 350 deltagare på ESTA-konferensen. All time high. Inte mindre än 41 svenska deltagare från hela landet. En särskild eloge till Nacka Musikskola som skickade 12 medarbetare. Ett exempel att följa.

Som sagt, våren övergår i sommar. Och irritationen övergår i vrede. Anledningen till denna mindre behagliga förändring är omständigheter som är väl synliga när man är skolledare i Sverige. Decenniers nedrustning av begreppet utbildning. Rektorer slutar i parti och minut, utbrända och desillusionerade. Detta säger jag inte för att jag tycker synd om mig själv. Tvärtom, jag är lyckligt lottad. Min arbetsplats är liten och präglas av en kvalitativ anda som har sina rötter i tanken att det är de professionella lärarna som har det avgörande inflytandet över hur utbildning och skola ska skötas.

Men som skolledare är man i ständig kontakt med Statens Skolverk. En myndighet vars nyckfullhet bara kan matchas av den totala röra som halveringstiden på landets ledande skolpolitiker orsakar. Under kanske trettio års tid har inflytandet över vad som händer i skolan successivt, och på ett sätt nästan omärkligt, förflyttats från proffs till amatörer. Varför?

Jag är inte säker på att jag är kapabel att svara på den frågan. Men kanske är utbildnings- och kultursektorn ett område där direkta konsekvenser av amatörism bara gradvis blir tydliga. Men, verkligheten hinner ikapp även inom detta område. Just nu ändras villkoren för utbildningsväsendet i en takt som skördar stora offer bland mina skolledarkollegor. Ingen står ut med att försöka vara professionell när man vägleds av den totala inkompetensen.

Vårt utbildningsväsende har förvisso förbättrats på många sätt under de senaste 30 åren. Man har avskaffat studentexamen. Man har förbättrat för de svagare. Men varför har man försämrats för de begåvade? Som skolledare tvingas man reducera sina visioner till frågan: Vad är egentligen syftet med att ha utbildningar? Ska inte alla få utvecklas?

Ingen kan lyfta sig själv i håret. Inget utbildningssystem kan bibehålla sin livskraft om man inte ser om tillväxten och jordmånen. Kanske är denna iakttagelse, som för stråklärare är väl så tydlig, signifikativ för hela utbildningsväsendet? Den som orkar läsa dessa mina ledare kanske anar ett mönster...

Av någon anledning tycks instrumentalpedagogiken ha potentialen av en måttsticka för utbildning i stort. Vad kan det bero på?

Fundera gärna på detta. Svaret på den frågan är orsaken till min devis:

Var stolta!

Gunnar

...och några ord från redaktören

Det är självklart glädjande att vi hade så många svenskar som besökte den 35:e internationella ESTA-konferensen i Cremona i månadsskiftet april-maj. Som redaktör kan jag också ana ett svagt stigande intresse för att delta i Svenska Stråkläraryrketens arbete genom att skriva i tidningen. En del material har kommit in till mig och annat är på gång för kommande nummer.

Kanske upplevs tidningen som mer inspirerande nu när den är i färg. I vilket fall som helst har reaktionen på färgtrycket varit mycket positiv från våra annonsörer. Nu i sommarnumret är det lite färre annonser, men i de två föregående har vi haft många. Detta är ju bra eftersom ESTA Newsletter är ett av de ben som Svenska Stråkläraryrketens vilar på.

Det blir allt angelägnare att medlemmar engagerar sig på alla tänkbara sätt. Det är nu fyra år kvar till den 39:e internationella ESTA-konferensen, den som hålls i Sverige 2011. När man varit i Cremona inser man att den konferensen blir svårslagen. Det vill säga svårslagen om man ska göra en likadan konferens. Alltså ska vi göra en annorlunda konferens, en som utgår från svenska förhållanden, och som i bästa fall kan bli banbrytande i det att den kan

ta upp frågor som hittills inte berörts på de internationella konferenserna. Men här kommer just medlemmarnas engagemang in. Nu har vi möjlighet att visa hur man möter morgondagen, för vi tror att vi är bra på den saken.

Allt engagemang från alla medlemmar är av största värde framöver.

Per Helders, redaktör

Fortbildning i Cremona - insp

Rekordkonferens - det är det rätta uttrycket för att beskriva månadsskiftet april-maj 2007 i Cremona. Det var rekord, eller i alla fall nästan rekord, när det gäller antalet konferensdeltagare. Det var också något av rekord när det gäller svenskt deltagande. Om den svenska uppslutningen var skral i Tallinn i somras, så var den betydande i Cremona. Totalt 41 svenskar. Endast Schweiz gästade med fler deltagare, men de hade ju andra sidan nästan gångavstånd till konferensen.

Det var också rekord när det gäller miljön. Alla begivenheter ägde rum på smidigt avstånd från varandra i en omgivning som är svårslagen. Förnimmelsen av de historiska vingslagen matchades endast av den utomordentliga stimulans man upplever på en plats där arkitektur, kulturarv, hantverk, gastronomi och livskvalitet finns i närmast obegränsad mängd. Att under dessa omständigheter få ta del av ett konferensprogram med stora mängder pedagogiska och musikaliska guldkorn ger en viktig utveckling av den egna förmågan att föra vidare kunskap och stimulans till de elever som i slutänden är den verkliga målgruppen för alla konferenser av detta slag. Organisation av konferensen får godkänt med ett litet plus. Inledningsvis uppstod en del mindre behagliga förskjutningar i schemat som förde tankarna till Maltakonferensen för två år sedan. Festivalgeneralen Ennio Francescati tog dock tag i den biten direkt med besked. Något evenemang började till och med innan utsatt tid...

Konferensprogrammet var tryckt i hög kvalitet, en mindre bok. Överskådligt och bra. Rikligt med personal och information fanns också att tillgå i konferenssekretariatet som var bra beläget intill konferensens stora auditorium. Konferensens öppnande ägde rum i en vacker lokal intill det rum där Cremonas samling av antika stråkinstrument förvaras. Efter välkomsttal av bland andra ordföranden för ESTA Italia, Bruno Giuranna, och ordförande i ESTA, Edith Peinemann, bjöd *Consorzio Liutai "Antonio Stradivari" Cremona* på snacks och utställning av stråkinstrument.

När det gäller konferensens pedagogiska innehåll finns det större anledning att ha synpunkter. En anblick på programmet skruvade upp förväntningarna, men när man summerar ihop det hela ur en pedagogisk synvinkel känner man ändå att man kunde nått längre. Generellt blev det för mycket av traditionella föredrag, i vissa fall genomförda medelst monotont läsande innantill. Innehållet i en del av dessa föredrag finns nog utgivna i bokform sedan decennier. Ordagrant. Annars gjordes mycket för att föredragen skulle bli tillgängliga med extern storbildvisning och trådlös simultantolkning.

En viktig institution i Cremona är *Fondazione Walter Stauffer*. Stiftelsen driver bland annat en skola för unga stråkmusiker som är av högsta klass. Eleverna imponerade stort vid det flertal konserter vi bjöds på. Vad som dock förvånade var den repertoar

de framförde. Man fick känslan av att den tekniska nivån var astronomisk, men att musiken som framfördes saknade djupare innehåll. Självklart ville arrangörerna hålla fram den italienska virtuosa repertoaren, men man saknade ändå musik och musicerande med större substans, samt att få veta hur dessa elever handskades med sådana stycken. Symptomatiskt var följaktligen att trots flera hisnande konserter med eleverna vid *Centro di Musicologia della Fondazione Walter Stauffer* så var det *Helsinki Strings* under ledning av Geza Szilvay som svarade för den konsert som gav ett bestående intryck. Här handlade om unga människor i musikalisk utveckling, en utveckling som redan nått långt.

Det är inte möjligt att på ett bra sätt här sammanfatta en sådan här konferens. Läsaren kan på nästa sida se några "vykort" från olika begivenheter. Nedan följer en lista över det som inte syns på nästa sida. På sidan sex hittar läsaren ett separat reportage om Cremona sett ur violinbyggarperspektivet. I övrigt kan bara konstateras att detta var en synnerligen inspirerande konferens med en mycket stor mängd högkompetens som delgavs deltagarna. Samt att det var en konferens där ett soligt väder matchades av deltagarnas mycket soliga humör.

Vi fick höra Renato Meucci berätta om Amati, Gerhard Mantel om intonationsproblematik vid cellospel, Lenneke Williams om drama som del av instrumentalundervisning (ett litet drama med elever från en skola i närheten repeterades in under konferensen och uppfördes), Tina Strinning om dans i fiolundervisningen, Marianne Rônez om italiensk violinteknik fram till Tartini, Sheila Nelson om kammarmusik för unga, Andrea Mosconi om Cremonas samling av gamla instrument, Anna Modesti om vetenskaplig forskning inom stråkinstrumentpedagogiken, Charles Beare om Cremonas mästare, Helsinki Strings och Geza Szilvay, Barockkonsert med Atalanta Fugiens och violinisten Giuliano Carmignola, den kroatiska Sorokcevic-ensemblen med folkdräkter och det inhemska stråkinstrumentet "lijerica", Giulio Franzetti och Enzo Porta om Paganinitraditionen, masterclass med Carmignola, workshop med Phyllis Young samt ett föredrag om lyssnande med Fausto Cacciatore och Roberto Codazzi. Dessutom ett antal konserter.

Text och bild: Per Helders

Nacka Musikskola bäst i Sverige!

På många saker kanske. Men helt säkert när det gäller att skicka medarbetare på kvalificerad fortbildning. Inte mindre än 12 stråklärare kom från Nacka till Cremona. Svenska Stråklärförbundet lyfter på hatten, överlämnar ett fång rosor samt uppmanar alla att se och lära av detta exempel.

iration, kvalitet och skönhet

Sex finska colourstrings-basar

Bilden på Martial Gauthier är inte spegelvänd. Se affischen. Han pratade om vänsterhänthet.

Donna Magendanz, elev till Mainardi

Teatro A Ponichelli

Suzuki Torino hade konsert söndag morgon

Geza Szilvay och Helsinki Strings

Rocco Filippini undervisar

Gunnar provar fiol byggd av Jens Johansson vid SSF-mingel i verkstan

Cremona - violin

Under ESTA-konferensen i Cremona fick ESTA Newsletter hjälp av en svensk violinbyggare och restauratör som torde vara bekant för läsekretsen - Jens Gösta Johansson. Som bosatt i Cremona sedan 1999 är han väl förtrogen med staden och alla dess violinbyggare. Vi gick på en liten rundtur med honom...

Vi inledde med att nästan hela svenskgruppen besökte Jens ateljé. Denna är ännu inte öppnad, utan slår upp portarna i maj. Inrymd i fina och rymliga lokaler i ett antikt palats är den emellertid helt klar att tas i bruk. Jens har gått några omgångar med den italienska byråkratin, men inom kort är alltså verksamheten igång. Jens har hittills arbetat hos ett flertal byggare och restauratörer i Cremona. Han har även arbetat i Tokyo och Los Angeles. Restaurering är hans huvudinriktning.

Alla svenskar som var i Cremona under denna konferens var tacksamma att få se hans ateljé och att få veta lite mer om hur livet är för en instrumentmakare här i violinbyggandets Mecka. Jens har varit bosatt här sedan 1999, men kom hit redan 1996.

ESTA Newsletter följde med Jens på en liten rundvandring i Cremona, under vilken vi besökte några byggare. Vi besökte också Consorzio Liutai "Antonio Stradivari", där många byggare lämnar in sina alster till försäljning. Cremona har som violinbyggerstad utvecklats både kvantitativt och kvalitativt de senaste decennierna. Framåtandan är stor och verksamheten febril runt om i verkstäderna. Violinbyggarna har också börjat samarbeta mer i sammanslutningar som ovan nämnda konsortium, vilket ledd till effektiviseringar och utveckling av verksamheten.

När vi beskådat instrumenten som finns hos konsortiet gav vi oss vidare ut bland verkstäderna. Vi gick längs bland annat Via Francesco Robolotti, som är violinbyggargatan nummer ett i Cremona. Här ligger verkstäderna vägg i vägg.

Så småningom kom vi till ett från utsidan anonymt och nästan oansenligt hus. Här har Francesco Bissolotti sin verkstad, helt utan skylt eller fönster mot gatan. Vi ringde på och blev insläppta av Bissolotti själv, som är den kanske mest namnkunnige just nu i Cremona. Han driver verksamheten tillsammans med tre av sina fyra söner. Bissolotti har bara egen produktion, man restaurerar inte och man handlar inte med andra instrument än de egna. Varje år lämnar ungefär 30 instrument verk-

staden, och de säljs undantagslöst i Kina och Japan. Bissolotti har byggt runt 650 instrument, där inräknat även några gambor. Men nu är det bara violin, viola och cello som gäller.

Ungefär 90% av de instrument som byggs i Bissolottis verkstad byggs efter modeller av Stradivari och Guarneri del Gesù. Av dessa blir sedan 75% stardivari-kopior. Det är också hos dessa två mästare samt Amati som Bissolotti hittar sin inspiration.

– Amati står för elegansen och det estetiskt tilltalan-

Francesco Bissolotti

de. Stradivari är mer maskulin, samtidigt som Guarneri är åt det rustika hållet. Alla tre har sin egen charm, säger maestro Bissolotti till ESTA Newsletter.

Vandringen gick vidare och avslutas hos en byggare som har sin verksamhet delvis inriktad på restaurering, nämligen den från Holland bördige Mathijs Adriaan Heyligers. I denna ateljé arbetar Jens periodvis med vissa typer av restaureringar. Heyligers understryker att Cremona är på kraftig uppgång som globalt violinbyggercentrum. Själv kom han till Cremona 1975, och då var allt annorlunda här. Han ägnar ungefär halva sin tid åt resatureringar och den andra halvan åt nybygge. Verksamheten innefattar barockinstrument, även nybygge, samt restaurering eller snarare konservering av mycket gamla instrument. Heyligers samarbetar med sju personer, dels i ateljén, dels med stråkmakare och andra externt.

Vi gick runt i hans verkstad och beskådade ett antal fina instrument som genomgår reoveringar. Vi fick en snabblektion i hur man går till väga när man gör

byggandets Mecka

en chest-patch eller lagar ett maskhål i ett stråkinstrument.

Rundvandringen avslutas med ett besök i domen. Domen och piazzan framför denna är bland de mest berömda i Italien, med en extraordinär arkitektur och atmosfär. Invändigt är utsmyckningen fantastisk.

Man känner ödmjukhet inför såväl kulturarv i form av byggnader och arkitek-

tur som inför den enorma ansamling av kunnande som finns i Cremona när det gäller hantverk och konstnärligt uttryck i fråga om violinbygge. Historien med de stora mästarna som alla dog inom ett decennium eller så på

1700-talet kittlar vår fantasi, och för alla, men inte minst för stråkmusiker, så kan jag rekommendera en resa till Cremona på det varmaste.

*Text och bild:
Per Helders.*

*Bilden till vänster: Cattedrale. Foto
Jens G
Johansson*

Karpestipendier utdelade

nästa år väntar jubileum

Sven Karpes stråkstipendier 2006

För tredje året delade vi i Svenska Stråkläraryrket ut Sven Karpes stråkpedagogstipendier vid en ceremoni på Kungliga Musikaliska Akademien (KMA) i Stockholm den 30 november 2006. De två stipendierna om vardera 10 000 kronor tillföll violinpedagogerna **Kristina Skoglund**, Umeå och **Silvia Östersjö**, Askersund. Stipendierna delades ut av Sven Karpes dotter Eva Karpe och prismotiveringarna lästes av två av medlemmarna i stipendiejuryn. Det var violinisten Anna Lindal, som är vice preses i KMA och ledamot av SSF:s styrelse, samt förre rektorn vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm (KMH), Göran Malmgren, som även är ledamot av KMA.

Stipendierna Silvia Östersjö (t.v.) och Kristina Skoglund (t.h.) flankerar Eva Karpe som delade ut stipendierna.

Båda stipendierna uppmärksammades av stipendiejuryn för sin vilja till både breddning och fördjupning inom det egna yrkesområdet. Juryn fann att Kristina Skoglund och Silvia Östersjö var värdiga mottagare av 2006 års Karpestipendier och att de båda företräder en stråkpedagogisk verksamhet helt i Sven Karpes anda.

Kristina Skoglund har arbetat som violinpedagog sedan mitten av 1970-talet, först i Danderyd, därefter i Umeå, Östersund och Örnsköldsvik. Med kammarmusiken som specialinriktning har hon rönt stora framgångar som pedagog. Flera av hennes elever har gått vidare mot ett musikaliskt yrkesliv, via högskolestudier vid bl a KMH och University of Indiana i Bloomington i USA.

Kristina Skoglund kommer att använda sitt stipendium till ett samarbetsprojekt i Costa Rica under sommaren 2007. Tillsammans med Marina Jaen-Rojas kommer hon att arbeta med ung-

domar från både Sverige och Costa Rica. Ett särskilt viktigt ändamål med Costa Rica-projektet är att där lansera svensk musik för stråkar.

Silvia Östersjö arbetar sedan 1999 vid Norra Vätterns musikkola i Askersund och på Folkuniversitetet i Linköping. Med musikerexamen från KMH, påbyggnadsutbildning med kammarmusik och ensembleledning vid Musikhögskolan i Örebro samt ESA-examen inom Suzuki-metodik, har hon tillägnat sig ovanligt stor bredd inom sitt yrke. Inte minst har hon fått stor erfarenhet att arbeta med elever i alla åldrar, allt ifrån treåringen till mor- och farföräldrar som vill hjälpa sina barnbarn.

Silvia Östersjö vill använda sitt stipendium till fortbildning - främst för att utveckla sin kompetens inom hela stråkfamiljen, mot bakgrund av att hon är ensam stråklärare i Askersund. Hon vill även fördjupa sig i Suzuki-metodiken för att få nya idéer och inspiration inför framtiden.

Prisceremonien inleddes med att KMA:s ständige sekreterare Åke Holmquist hälsade välkommen till KMA och gav en muntlig exposé över akademiens historia och verksamhet. Ordföranden i stipendiekommittén Kjell-Åke Hamrén speglade därefter bakgrunden till stipendierna och hur de kommit till, innan själva överlämnandet tog vid. I sina tacktal berörde bägge stipendierna att Sven Karpes namn och verksamhet betytt mycket för dem. Kristina var elev till honom på KMH, men även Silvia, som aldrig träffat honom, intygade att hans inflytande fortfarande gör sig gällande och de bägge var rörda och tacksamma för att ha tilldelats stipendierna.

Förutom stipendiejuryn och anhöriga till sti-

Fr v: Kjell-Åke Hamrén, Eva Karpe, Sylvia Östersjö, Anna Lindal och Göran Malmgren

pendiaterna märktes bland gästerna vid ceremonin även professor Ingemar Gabrielsson (f.d. rektor på KMH) med maka Ingrid (välkänd pianopedagog i Stockholm), redaktören vid Musikradion (P2) Calle Friedner med fru och medicinprofessorn Anund Hallén (har bland annat hållit föredrag på ESTA-kongress om musikelevens utvecklingsstadier), bara för att nämna några som hedrade stipendiaterna med sin närvaro.

Stipendiejuryn bestod av musikförläggaren och violinpedagogen Kjell-Åke Hamrén, ordförande, tillika vice ordförande i ESTA, och KMH:s internationelle chef Johan Falk (tillika SSF:s förbundskassör), båda utsedda av SSF, violinisten Anna Lindal och förre rektorn vid KMH Göran Malmgren (båda utsedda av Kungliga Musikaliska Akademien) samt Esther Bodin-Karpe (utsedd av familjen Karpe).

Sven Karpe (1908-1999) grundade vårt förbund 1973 och var dess förste ordförande och medverkade även i många år i European String Teachers Association, ESTA. Han var en av Sveriges mest legendariska musikpedagogprofiler. Han har utbildat ett överväldigande antal av dagens aktiva violinister i svenska symfoniorkestrar och lärare och pedagoger på samtliga stadier inom landets olika musikutbildningsinstitutioner. Han hade ett brinnande intresse för stråkpedagogik och hans sommarkurser i Lysekil och Kall i Jämtland, finansierade av Ivar och Gerda Lundgrens stiftelse, har haft

SVEN KARPE 100 år

MUSIKKONSERVATORIET FALUN 40 år

År 2008 sammanfaller två jubiléer. Sven Karpe fyller 100 år den 23 april och Musikkonservatoriet Falun firar 40 år under hela läsåret 2007-2008. Detta manifesteras med extra emfas i april då de två sista Karpestipendierna delas ut i Falun. 100-årsjubilarerna uppmärksammas med en konsert där gamla elever framträder och på själva födelsedagen blir det konsert med Kungsbacka Pianotrio.

en avgörande betydelse för det svenska musiklivet. Pianoprofessorn Esther Bodin-Karpe har tagit initiativet till inrättandet av dessa stråkpedagogstipendier som delas ut i hennes framlidne makes namn till aktiva stråkpedagoger.

Text och bild: Johan Falk

Carl Nielsen Masterclass för stråkorkester

Under en dryg vecka i oktober finns möjlighet att delta i en masterclass specialiserad på stråkorkester. Den heter Carl Nielsen Masterclass och går av stapeln på ön Fyn mellan 12 och 21 oktober. Detta är en mycket ambitiös kurs som räknar upp målen i prospektet:

- Att leva och spela tillsammans för att bilda en professionell orkester.
- Att repetera under en vecka med en av Europas mest dynamiska unga dirigenter.
- Att öva under personlig vägledning av några av Skandinavien ledande orkestermusiker.
- Att bilda en kammarmusikensemble och att förbereda ett kammarmusikaliskt verk för uppförande.
- Att arbeta med ett program som innehåller såväl klassiska verk som nyskrivna.
- Att framföra och spela in detta program.

Dirigent är Jules van Hessen och fem framstående stråkmusiker assisterar. Man kommer att arbeta med verk av Nielsen, van Oosten, Frandsen, Mozart, Chun och Tjajkovskij.

Mer information finns på www.cnmastersclass.dk

Per Helder

KURSER FOLKMUSIK och FOLKLIG DANS

INTERNATKURSER 07-08

FOLKMUSIK/NYCKELHARPA

För dig som har bestämt dig

FOLKLIG DANS I SVERIGE

Bli en bättre dansare! Ha roligare!

DISTANSKURSER

NYCKELHARPSSPEL 07-08, 4 helgträffar

Huvudlärare Ditte Andersson och Sonia Sahlström

FIOLSPEL 07-08, 4 helgträffar

Huvudlärare: Ditte Andersson och Sonia Sahlström

FOLKLIG DANS 07-08, 6 helgträffar

Huvudlärare Andreas Berchtold

NYCKELHARPSBYGGE 07-09, 16 helgträffar

Huvudlärare: Esbjörn Hogmark

FOLKLIG SÅNG OCH BERÄTTANDE 07-08, 6 helgträffar

Huvudlärare: Agneta Stolpe

SOMMARKURSER

19-21 juni **UNGDOMSKURS** Fiol och nyckelharpa för dig mellan 12 och 20 år

19-21 juni **UNGDOMSKURS** Folklig dans för dig mellan 12 och 20 år

17-21 juli **NYCKELHARPSSPEL** För deltagare på alla nivåer

17-21 juli **LÅTSPEL PÅ KLARINETT** För dig som vill hitta rätta svänget

Du hittar mer information om kurserna på www.esitobo.org

ERIC SAHLSTRÖM INSTITUTET info@esitobo.org
NATIONELLT FOLKMUSIKCENTRUM I TOBO 0295-342 90

En auskultationsresa

Jag hade i januari turen att vara ledig från jobb och skola för att auskultera. Jag fick många bra lärartips av min metodiklärare, Eva Bogren, och slutligen bestämde jag mig för att åka till Coosje Wijzenbeek i Holland och Anne-Berit Halvorsen i Oslo.

Amsterdam

Jag började min resa med två veckor i Amsterdam. Jag var hos Coosje Wijzenbeek nästan varje dag (hon undervisade alla dagar utom fredagar!) och det var väldigt intressant undervisning. Hon undervisar genom Haags konservatorium, så nästan alla hennes elever är inskrivna på "Young talent departement". Coosje hade otroligt begåvande elever. 5-åringar spelade Vivaldikonsert, 8-åringar Svendsens Romans, 12-åringar Bartoks Rumänska Danser, 15-åringar Saint-Saëns Havanais osv.

På bilden spelar den 5-åriga flickan en Vivaldi-konsert utantill för Coosje. När hon märkte att jag tog upp kameran vände hon sig till mig och log, lät mig ta kortet, och vände sig sen tillbaka till Coosje – utan att pausa en enda gång...

Varje lektion varade en timme och bestod av 20 minuter skalor (Coosje kallas i Holland för "queen of scales"), 20 minuter etyder och 20 minuter med aktuell repertoar. Coosje har även en grupp med sina elever, "Fance Fiddlers" (www.fancyfiddlers.nl). Jag fick vara med på en repetition med dessa, och jag blev så imponerad! Åldern var 8-15 år, och klangen var fantastisk! De spelar allt minst 4-stämmigt (där var cellister med, och Coosjes elever fick turas om att spela viola) och utantill!

För mig som nyligen tagit en grad i Suzukimetodik och har sett många framstående Suzukilärare var det väldigt intressant att se att en lärare som gör så mycket helt tvärtom också får fram riktigt bra resultat. Coosje använder sig av noter direkt på första lektionen, har inga tejp på fiolen som visar var fingrarna ska sitta, pratar inte mycket om hållning osv. Ändå får hon fram så bra resultat! Dock vet jag inte om Coosjes metodik hade fungerat på en kommunal musikskola i Sverige. Hon har otroligt engagerade elever och föräldrar. Vissa av dem åker bil 1-2 timmar (hennes elever är utspridda över hela landet) för att komma till lektionerna, många av föräldrarna är musiker, de flesta barn började spela när de var 2-3 år, de vet att det förväntas mycket övning (att en 10-åring lärde in två etyder, två sonater och en konsert på en vecka var inget konstigt).

Fredagen, den enda dag då Coosje *inte* undervisade var jag hos Anneke Schildt, en i Holland goddrykt lärare som jobbar på en kommunal musikskola i en förort till Amsterdam. Vilken

skillnad! "Normalbegåvade" (och "normalpushade") barn, inte alls samma disciplin etc. Förutsättningarna här var väldigt annorlunda; istället för en timme till en elev hade hon en timme till tre elever. Alla yngre elever (jag såg 9-10-åringar) hade bara lektion i grupp. Anneke är säkert jätteduktig, men efter en vecka hos Coosje med elever som har perfekt intonation och är väldisciplinerade blev jag

Coosje

inte jätteimponerad av denna stimmiga miljö.

Göteborg

Efter Amsterdam mellanlandade jag ett par dagar i Göteborg. Där såg jag gruppundervisning hos Göteborgs Suzukiförening. Jag fick en känsla av en härlig lättnad efter dessa veckor hos Coosje. Coosje är en otroligt bra lärare som jag verkligen beundrar, men den spelglädje som finns i Suzuki-gruppundervisning hittar man inte överallt!

Jag lyckades även att få in en dag på Hvitfeldtska där jag tittade på teoriundervisning med Björn Månsson. Han var otroligt pedagogisk och fick verkligen eleverna att förstå.

Mellan Göteborg och Oslo var jag hemma i Arvika över helgen. Min undervisnings-abstinens var så stor vid den här tiden att min pojkvän, som är helt oinsatt i musikens värld fick "ställa upp" och få en lektion i musikteori. Även min äldsta privatelev "ringdes in" för en lektion, och den värsta abstinensen stillades.

Oslo

Jag avslutade min auskultationsresa i Oslo hos Anne-Berit Halvorsen, ordförande i Suzukiförbundet i Norge. Anne-Berit är otroligt pedagogisk och inspirerande. Hennes yngsta elev är 3 år och den äldsta 16. Jag tittade både på hennes individuella lektioner och grupplektioner. Anne-Berit brinner precis som jag för musikteori,

– något att ta efter!

och jag blev otroligt imponerad av vad dessa barn kunde! Hon visade olika rytmer som barnen läste upp direkt, och på bilden visar hon ett E, varpå alla barnen skrek "E!". Även deras gehör övade hon upp jättebra. Med de lite äldre barnen (gruppen 6-9å r) spelade hon olika toner på pianot, och barnen satte direkt vilken ton det var!

Jag hann även att se Sigyn Fossnes ha tre lektioner. Hon är fiollärare på Barrat Due Institutet, och har även hand om fiolmetodiken på musikhögskolan. Hon är en otroligt livlig och inspirerande människa, och hade förmågan att engagera

den mest nonchalanta elev jag sett på min resa. Jag fick också med mig lite musikteori i Oslo. Jag var med på Olve Borgirs gehörs- och verkanalyslektioner. Olve är en person som också brinner för musiken och analysen av den, och det smittade verkligen av sig!

Nu är jag äntligen hemma i Arvika igen, och jag längtar något helt otroligt efter att få träffa min 35-taliga elevskara igen! Jag har dessutom många nya idéer till material, så det ser ut att bli en produktiv vår med mycket eftertanke.

Både under resans gång och efter hemkomsten har jag mött många musik-engagerade människor som fått höra om "underbarnen" jag sett, och jag är så besviken över reaktionerna. "Hur lyckliga kan de barnen vara då? Som om det skulle fungera i Sverige" och så vidare. Visst, det skulle kanske inte fungera så bra att ha Coosjes metodik på en kommunala musikskola, men varför har vi så svårt att "erkänna" duktiga elever och lärare? Genom att blunda för de bra lärarna/eleverna slipper vi jämföra oss med dem, och slipper även känna att vi skulle kunna utvecklas mer – vilken miss!

Jag vill verkligen uppmuntra lärare till att auskultera. Man lär sig alltid något; antingen hur man vill göra, eller hur man inte vill göra!

Jag är otroligt nöjd med min auskultationresa, den var värd varenda krona! Jag vill rikta ett speciellt tack till ledningen på Musikhögskolan Ingesund som lät mig utforma mina januariveckor på detta sätt. Coosje och Anne-Berit är två fantastiska lärare och människor, och ändå så otroligt olika. Det var väldigt inspirerande att se att man med två så olika metoder kan få fram så fint resultat.

Kit Gunnarsson

Kit i Amsterdam

Fiolaffären

I STOCKHOLM AB

Nyheter från Pirastro:

Passione

En ny sensträng för fiol

Evah Pirazzi Bass

En ny syntetsträng för kontrabas

Information och priser på

www.fiolaffaren.se

Aktuella öppettider under sommaren finns på hemsidan och telefonsvararen

Välkommen!

Tobakspinnargatan 4, 117 36 Stockholm

08- 668 13 15 • www.fiolaffaren.se

TEMA - stråkklassunde

Det är dags för den sista artikeln av innevarande TEMA. Vi besöker Östersund där en genomarbetad form av stråkklassundervisning äger rum. Monika Jonasson guidar oss.

Till hösten har vi ett nytt TEMA i ESTA Newsletter, nämligen stråkutbildning i våra nordiska grannländer.

Ögonblicksbild från en celloklass på Fagervallsskolan i Östersund:

Det behöver väl inte bara låta fiint hela tiden?! Elin, 8 år, i protest när jag försökte få henne att bara använda G- och D-strängen i vårt cellokomp till en brudmarsch – hon ville hellre spela på C... Jag blev ju tvungen att ge henne rätt i att allt inte behöver vara så fint och sedan avslutade vi cellogruppens lektion med att kompa våra låtar med de fulaste toner och läskigaste ljud vi kunde hitta på!

Positiv inställning

Genom Kulturskolan i Östersund har jag jobbat med stråkklass och celloklass i olika omgångar sedan 1996 när jag och fiolkollegan Annelie Öberg-Rydh började spela fiol och cello med åk 1 och 2 på Ängsmoskolan. Det var intressant och lärorikt - både för oss och barnen! Skolan hade en mycket positiv inställning till vårt musicerande och vi gjorde flera konserter för bland annat föräldrar, mat- och städpersonal, elever och lärare. Konserterna blev en riktig självförtroendekick för stråkbarnen; de var totalt fokuserade och koncentrationen var på topp! Detta i klasser som annars var kända för att vara lite stökiga... Vi fick också vara med och invigda den nybyggda Ängsmokyran (granne med skolan) och bidrog då bland annat med att spela *What shall we do with the drunken sailor* för vår biskop!

Storgrupp + smågrupp

Nästa omgång med stråkklass startade 2003 och då blev det två olika former av upplägg. På Fagervallsskolan i centrala Östersund jobbade redan fiolläraren Bo Öberg med fiolklasser och han föreslog att jag skulle starta en celloklass där. Det blev åk 2 från ett av skolans tre spår vilket innebar att 12 glada barn började spela med mig. Kulturskolan köpte/hyrde/lånade ihop instrument. Två lektioner per vecka (storgrupp + smågrupper) och de praktiska förutsättningarna var mycket bra med tillgång till pianist vid storgruppslektionen, möjlighet att ha instrumenten stående upppackade i musiksalen och stråkarna hängande i ett skåp. Sådant betyder mycket för stråkklassstrivseln! På Fagervallsskolan har vi fortfarande stråkklassundervisning och det har under åren blivit en självklar del av skolans verksamhet med medverkan i föräldraträffar, klasskonserter, storsjung, skolavslutningar. Vi har också varit med i de

musikaler som Fagervallsskolans elever under ledning av skolans musiklärare Inga-Lena Eriksson producerat varje år.

Jag jobbar också tillsammans min fiolkollega Mariann Nilsson med ett stråkklassprojekt på Marieby skola 15 km söder om Östersund. Där är det just nu barnen i åk 1 som spelar fiol och cello i blandad grupp tillsammans med sin lärare Ingegärd Lindberg och vi har nyss haft vår andra konsert för föräldrarna (se bilder); den första konserten var för de äldre klasskompisarna. Ingegärd berättar för mig att hon ser att barnen utvecklar sin koncentration och koordination samt tränar samarbete och uppmärksamhet genom fiol/cellospelet. Dessutom blir stråkspelet en del i skolans viktiga uppgift som kulturbärare i ett område med en stark stråkradition. Barnen kommer hoppande upp till lektionen i Mariagården och springer glatt sjungande ner till skolan igen när vi spelat färdigt.

Når ut till fler

I Östersund spelar vi stråkklass under ett läsår och sedan väljer barnen själva om de vill fortsätta i Kulturskolan. Antalet barn som

fortsätter spela fiol/cello varierar år från år men jag är övertygad om att vi får fler elever än annars eftersom vi når ut till många fler. Fördelen är ju också att vi på Kulturskolan får en fastare anknytning till grundskolan och blir en viktigare del i deras arbete.

Alla elever får del av undervisningen

Det viktigaste med undervisningen i stråkklass tror jag är att alla elever i klassen får del av den oberoende av föräldrars ambitioner och/eller pengar. Många elever skulle av olika skäl inte fått möjlighet att lära sig spela fiol eller cello om det inte skedde inom skolans ramar. Att lära sig spela ett instrument blir en naturlig del av skoldagen, ett skolämne bland andra. Motoriken utvecklas, koordinationen tränas och självförtroendet växer. Vi övar koncentration, samspel, att lyssna och att vänta på sin tur. Öronen öppnas för olika sorters musik och kreativiteten utvecklas med bland annat ljudlekar, fråga/svar-övningar och härmisar. Gehöret utvecklas, vi tränar rytm med rörelse/klapp/spel och tränar på notläsning. I stråkklass

Stråkevisning i Östersund

Monika på den övre bilden i mitten

jobbar man ju med många olika moment samtidigt och man kan säga att det blir en bred utveckling i lugn takt. Spel i stråckklass ger också en god grund för att fortsätta spela något annat instrument. Men förutom alla ”nyttigheter” så är väl det viktigaste att det är kul att lära sig spela fiol och cello, kul att spela tillsammans med andra och KUL att få göra konserter!

Monika Jonasson, cellolärare vid Kulturskolan i Östersund

ALLT INOM STRÅKINSTRUMENT

Stort urval av

**INSTRUMENT OCH STRÅKAR
ETUIER, STRÄNGAR, AXELSTÖD, HARTS m.m.
REPARATIONER**

Webbshop

via vår hemsida

www.fioler.se

N NILSSON FIOLBYGARE AB

Erikslustv. 62, 216 18 Malmö

Tel. 040-15 98 03 Fax 040-15 97 47

E-post: info@fioler.se Hemsida: www.fioler.se

Medlem av: International Society of Violin and Bow makers
Verband Deutscher Geigenbauer und Bogenmacher e. V
Sveriges Violinbyggarmästare

Studio Restauro - Arte Liutaria

Maker, Restorer and Dealer of fine Violins, Violas and Violoncellos

Jens Gosta Johansson

"Från och med maj 2007 finns det ett nytt alternativ för era stråkinstrumentbehov.

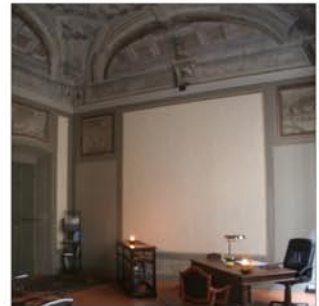
Jag har öppnat en fiolverkstad i Cremona specialiserad på omfattande restaurering, nybyggning samt handel av fina violiner, altvioliner och violonceller.

Verkstaden är belägen i ett antikt palats i centrum av Cremona, lättillgängligt till fots från tåg- och busstationen.

För information om tillgängliga instrument, var god hör av dig via email eller telefon."

J. G. Johansson, Cremona/Italy

Palazzo Calciati, Via Palestro 1, 26100 **Cremona, Italy**

Tel: +39-0372-455065

Mobil: +39-348-7286046

info@studiorestauro.com

www.studiorestauro.com

KUNGSBACKA PIANO TRIO

Musikkonservatoriet Falun

Internationell sommarakademi i kammarmusik
29 juli – 5 augusti

Rsk

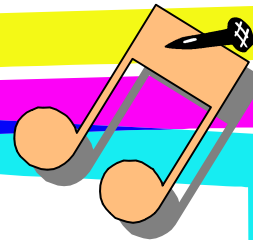
Kammarmusikförbundet

Info: www.musikkonservatoriet.com

Stråkplanket

Äntlingen!!

Tro det eller ej, men denna gång har det faktiskt "ramlat" in lite olika tips och efterlysningar! Tack!!! I nästa nummer så kommer det en lista på användbar kammarmusik med lätta, spelbara pianostämmor för jämnåriga pianister. (Läs Annas tips!) Om ni har egna erfarenheter om detta med förslag på repertoar så skicka in det till mej så att det kommer med på listan! Likaså kommer det att, i nästa nummer, presenteras en "Stackel-tips-lista"!

Varma hälsningar från en solig ESTA-kongress i Cremona!

Catharina

nina_kronqvist@msn.com

Att spela cello är kul. Men färdigheter kräver övning hemma på kammaren. Jag efterlyser roliga övningstips som motiverar de små till eget spel hemma.

Lovisa

Nu kommer våren och vi vill vara ute, elever som lärare. Måla upp ett stort notsystem på skolgården (permanent färg). G-klav på den ena sida, F-klav på den andra, skostorlek ca 36 mellan linjerna. Använd krita vid behov; hjälplinje! Ni kan hoppa, gå skalor och låtar. Måla tonnamn på papperstallrikar och lägg ut. Ha roligt!

Lena Thyregård

Min mamma, som är pianolärare, har funderat en hel del på det här med kammarmusik för sina elever och kommit fram till att de, precis som nybörjarmusiker på andra instrument, kan ha stor glädje av att få spela tillsammans med någon som kan backa upp dem och har koll själv. Egentligen är det fullständigt logiskt: vuxna pianister kompar ofta barn, så varför skulle inte små pianister få lära sig att kompa genom att spela med en vuxen, till exempel en violinist? Det utesluter ju inte alls att de också har kammarmusik med jämnåriga och lär sig något om de komplikationer som kan uppstå när båda provar sig fram... Hur som helst, vi har gått igenom en del repertoar, och i julas spelade jag ett largo av Händel tillsammans med en tjej på deras julkonsert -- utskrivna komp till långsamma barocksatser är ofta begripliga. Just nu övar en tjej på andra satsen i Riedings mollkonsert och verkar tycka mycket om den. Bland det som låter wienklassiskt men inte är Mozart finns det mycket för den pianist som har fått lite fart på fingrarna men kanske inte spelar så komplexa saker -- där har vi till exempel ett andante av Pleyel och några sonatsatser av Vanhal. Ja, sådär håller vi på när vi ses: testar och testar, och återupplever en massa spelstunder för länge sedan, och då och då säger min mamma: "Det här skulle passa Emma!" eller "Den här blir bra till Jenny!". Hon går igenom repertoar på samma sätt med en flöjtlärare och en blockflöjtist för att få variation. Jag tror att kammarmusikglädjen är en viktig sak att ge alla spelbarn -- inte bara sina egna -- så därför gör jag gärna det här. Lite mer egoistiskt kan man tänka att nu finns det en massa små pianister som har fullt självförtroende på kompen, så nu är det goda tider för en massa små violinister ...

Anna

Recensioner

More technique takes off!

Med *Technique takes off!* och *Technique flies high!* gav Mary Cohen ordet etyd en delvis ny innebörd. Jag vet inte hur mycket böckerna i sin helhet används här i Sverige eller om det som med så mycket annat har blivit så att man spelar en godbit här och där, men i Storbritannien och Tyskland verkar de ha fått ett varmt mottagande, för nu finns också *More technique takes off!* att köpa, en bok som precis som de tidigare är fylld av originalmaterial signerat Mary Cohen. Jämför man med Kayser eller Crickboom eller någon annan klassisk etydsamling kan man nog tycka att det som Cohen presenterar har lite väl lågt fiberinnehåll, men antagligen är det just etydgodis hon vill komponera, små stycken som låter fräscha och som innehåller någon teknisk detalj att bita tag i och finslipa. Här är det bland annat stråkhastighet, växling mellan första och tredje läget, vibrato, flageoletter, spiccato, lite kromatik, byte mellan arco och pizzicato och några första dubbelgrepp hon petar in i stycken med titlar som *Asleep in the hammock*, *Weaving song* och *Forget-me-not rag*. Det nya är att nästan alla är duetter för två fioler. Bara två saknar andrastämman, och några finns skriva i både duett- och soloversion. Den lärare som verkligen tar fasta på instruktionerna till varje stycke (de finns på engelska och tyska) kan säkert få ett gott utbyte av arbetet med *More technique takes off!*, och dessutom är det lätt att föreställa sig delar av materialet på elevkonserter. Det är inte direkt musikaliskt nyskapande, låter kanske mysbrittiskt i överkant ibland (utom *Intrata*, som nästan skulle kunna vara en svensk folklåt med lite barockinslag!), men tillräckligt intressant och försett med många små finesser och överraskningar så att mammor och pappor och kompisar kan bli glatt imponerade.

Mary Cohen
More technique takes off!
Faber music

Anna Braw

Fingerprints

Att be aktiva kompositörer skriva musik för musikundervisning är ett mycket, mycket lovvärt initiativ – eller hur? Mary Cohen fick det roliga (och svåra) uppdraget att sätta samman en antologi med nyskriven musik för unga violinister på brittiska nivå 1–4 för något år sedan, och resultatet finns nu i form av en knallröd bok, *Fingerprints – 14 easy contemporary pieces for violin and piano*. Det är verkligen också fjorton olika kompositörer som gett sig i kast med uppgiften. Alla

hör hemma i den engelskspråkiga världen. Den äldste är Eddie McGuire, född 1948, och den yngste är Thomas Hewitt Jones, född 1984. Mary Cohens egen *Time Wars* och Paul Harts *Redwood Reel* är komponerade för solofiol, medan de övriga tolv styckena har pianostämmor i ganska varierande svårighetsgrad.

De svårigheter som fiolstämmorna gömmer är också olika: växlande taktarter, synkoper, lite dubbelklang, en utflykt eller två i tredje läget ... Riktigt bra konsertmaterial är Cecilia McDowalls till en början underbart tillbakalutade *Sunday on Fifth Avenue*, som snart kräver alltmer temperament, och Sarah Watts *Fandango and Tango!*, som man kan göra riktigt svängig. Båda två kan verka lite lama utan pianostämman, så min rekommendation är att man verkligen spelar igenom allt med en kollega för att själv ha känslan för styckena innan man börjar använda dem i undervisningen.

Det här är en bok som man verkligen kan be eleverna att skaffa, för så användbar är den, åtminstone om man har tillgång till bra pianist – och det är fiolstämman som har fått den röda pärmén. Pianostämman ligger lös inuti. Smart.

Mary Cohen (red)
Fingerprints
Faber Music

Anna Braw

Gardening

Det här är en av de mest långsökta och samtidigt gulligaste antologi-idéer jag har sett: en bok med 33 spelmanslåtar ur de anglosaxiska och amerikanska traditionerna, alla med något slags växtlighet i titeln och därför samlade i häftet *Gardening Fiddling Tunes!*

Oavsett om man har jätteträdgård, balkong, kolonilott eller ett par krukor i fönstret hävdar Deborah Greenblatt att växterna växer bättre om man spelar för dem. Kanske fungerar det extra bra med riktad näring: för rosorna finns till exempel *Rose Garden*, *Rose Tree* och *Rosebud Reel* och för blomkålen *Cauliflower Cotillion*.

Alla låtar är arrangerade för två fioler och försedda med ackordanalys, och andrastämman är oftast en i första omgången och en annan i andra, så med lite fantasi kan man få till varierade arrangemang ungefär i stil med dem i Edward Huws Jones välkända folkmusikantologier. De flesta låtar rör sig i första läget och erbjuder talrika stråkutmaningar (dessutom antagligen fler tekniska utmaningar om man sätter sig in i hur denna musik spelas i sina ursprungssammanhang). Deborah Greenblatt gör också sitt vanliga transkriberingstrick och ger ut samma häfte, i samma tonarter, för viola, cello, kontrabas och mandolin. Man kan ju gissa att allt inte ligger lika bra till för alla, men det går säkert att plocka ihop delar av stämmor så att samspelet fungerar och blir varierat.

En extra bonus: massor av underlag för mellansnack och andra kreativa uttryck finns i slutet av boken. Dikter, citat, blomstersymbolik ... Blanda en del Greenblatt med tre–fyra delar svenska blomstersånger och -låtar, så blir sommarprogrammet oförglömligt.

Deborah Greenblatt (red)
Gardening Fiddling Tunes for Two Violins
Greenblatt & Seay

Anna Braw

Internationella Violinkursen på Birka Folkhögskola

(tidigare Bohus-Malmö) **28 juli - 4 augusti 2007**

Det här är kursen vid Storsjöns strand utanför Östersund i Jämtland, där vi kombinerar spel med underbara naturupplevelser! En perfekt "laddning" inför höstterminen. Kursen arrangeras i samarbete med Birka Folkhögskola. Här finns fina övningslokaler, sporthall, närhet till bad och en härligt inspirerad fjällnära miljö som inbjuder till musicerande. Kommunikationerna till Östersund är mycket bra med tåg och flyg varifrån vi hämtar vid behov.

Som kursdeltagare erbjuds du individuella lektioner, ensemblespel, spel med pianist, kammarmusik och mycket mera. Du får även tillfälle att musicera med våra kursledare.

Kursen riktar sig mot elever från Suzukibok 5 eller motsvarande kunskaper. Uppåt finns ingen gräns, då du får ett mycket individuellt anpassat schema.

Lärare violin:

Leif Elving (Sverige)
Wilfried van Gorp (Belgien)
Jan Mattiesen (Danmark)
Koen Rens (Belgien)

Pianister:

Bengt Andersson (Sverige)
Bart Kenis (Belgien)
Jesper Olsson (Sverige)

Frågor om kursen: Leif Elving, tel. 023-125 30, leif.elving@posthem.com

Antal platser: 32 **Kursavgift:** 4600:-, inklusive kost och logi

Anmälan skickas till: Birka Folkhögskola, 830 43 ÅS
birka@folkbildning.net, tel: 063-14 74 00 / Fax 023-14 74 05

Sluta anmälningsdag: 20 maj

ESTA Newsletter tackar Hanna Magnusson för denna lilla bonusvals att prova i sommartorpet....

Klas Vals

Hanna Magnusson

The musical score for 'Klas Vals' is written for Violin 1 and Violin 2. It is in 3/4 time and consists of four systems of music. The key signature is one flat (B-flat major or D minor). The score includes various musical notations such as slurs, accents, and triplets. Chords are indicated above the staves, and the piece concludes with a 'D.C. al Fine' instruction.

System 1: Violin 1 and Violin 2. Chords: Gm, Cm, D, E \flat , F, B \flat , D.

System 2: Violin 1 and Violin 2. Chords: G, Cm, Gm, Cm, D, D7, Gm. Includes a triplet in Violin 1.

System 3: Violin 1 and Violin 2. Chords: G, Am, D, D7, C/G, G. Starts at measure 17.

System 4: Violin 1 and Violin 2. Chords: G, Am, D7, A7, D, D7. Starts at measure 25. Ends with 'D.C. al Fine'.

Profilen: BRUNO

I detta nummer av ESTA Newsletter är profilen en av världens mest framstående stråkmusiker.. Med en lång karriär som solist, kammarmusiker och lärare på sitt instrument violan behöver kanske inte Bruno Guiranna någon närmare presentation. Inte desto mindre är det av intresse för många att få veta lite mer om honom. Han är inte för inte president för ESTA Italia och ansvarig för ESTA:s 35 internationella kongress i Cremona 2007.

Bruno Giuranna studerade privat och sedermera två år på konservatorium i Rom. Men redan som 24-åring fick han sin första tjänst som professor i viola. Nu undervisar han bland annat vid Fondazione Stauffer i Cremona. Han har turnerat som solist och kammarmusiker över hela världen och varit lärare på otaliga sommarkurser. Det speciella med honom är att han kombinerar sitt musicerande, som är på högsta nivå, med ett genuint och självupps-offrande arbete för stråkinstrumentundervisningen och för musikutbildning för barn i allmänhet. Få nationers ESTA-presidenter har utträtt så mycket för såväl undervisning som kammarmusik.

ESTA Newsletter frågar Bruno Giuranna hur länge detta parallella engagemang varit vägledande för honom.

– Eftersom jag fick min professur redan som 24-åring har det varit ända sedan dess. Min undervisning är nog i stort densamma nu som då, men jag hoppas att den förbättrats under den tid som gått. Även mitt eget spel har dragit nytta av den analys undervisandet leder till.

Är eleverna annorlunda att undervisa nu än för låt oss säga trettio år sedan?

– Situationen har förändrats på så sätt att unga människor har tillgång till och måste handskas med mycket mer information nu än tidigare. De utsätts för många fler stimuli. Detta kan ha betydelse för förmågan att fokusera. Jag har noterat att antalet av mina elever som har absolut gehör nu är mindre än vad det var tidigare. Jag tror det har att göra med ett intensivare informationsflöde kring de unga idag vilket på sikt leder kanske påverkar deras förmåga att utveckla ett absolut gehör. Man är hänvisad till en mängd passivt lyssnande vare sig man vill eller ej.

Ditt arbete med att ge unga människor ett konstnärligt verktyg, är det ett viktigt arbete?

– Det ska du egentligen fråga dem om, inte mig. Min roll är egentligen inte så dramatiskt i de ungas liv. Jag lånar dem mina öron, det är mycket just det som undervisningen går ut på. Att bidra till att förbättra elevernas förmåga att lyssna på sitt eget spel.

Hur ser situationen ut för unga musikstuderande i Italien idag?

– Vi har en situation där de högre institutionerna fungerar bättre än de lägre. Vi måste framför allt förbättra för de allra yngsta. De flesta har ingen musikundervisning alls, och attityderna här gentemot att undervisa de yngsta är inte alltid bra. Man måste acceptera att det inte låter fantastiskt i början. I denna bemärkelse är situationen idag i Italien närmast tragisk. Vi behöver ta tag i den mest elementära nivån.

Handlar det om ett bättre möte med eleven på elevens nivå?

– Nej, det mötet har exempelvis jag själv alltid betraktat som nödvändigt och självklart. Det är snarare en hel sektor inom den

mest elementära nivån som helt saknas idag. Att få lära sig att spela ett instrument tidigt är så viktigt, eftersom det kommer att ge oss bättre och mer välmående medborgare. Nu under ESTA-konferensen har vi diskuterat ett stort samarbetsprojekt där musikliv, skola

GIURANNA

och samhälle ska förbättra denna bit av skolan.

ESTA Newsletter noterar att denna tankegång diskuteras allt oftare både i Sverige och utomlands. Även företrädare för de högsta utbildningarna diskuterar allt oftare de hotfulla konsekvenserna av att hela utbildningssystemet gröps ur underifrån. Svenska Stråkläraryrket kommer att verka för att denna diskussion utvecklas till konkreta åtgärder, och den stundande internationella ESTA-konferensen i Sverige 2011 är ett utmärkt incitament till och plattform för detta arbete.

Ingen som funderat en smula över denna proble-

matik skulle mistycka om företrädare för de högsta utbildningarna och för det professionella musiklivet skulle vara mer aktiva när det gäller att säkerställa morgondagen rekrytering av i första hand instrumentallärare, men även av framtida musiker. Den mest elementära utbildningen är den viktigaste, och Bruno Giuranna föregår med gott exempel när han påtar sig ansvar i en fråga där kanske många i hans position skulle anse att någon annan borde ta detta ansvar.

Text och bild: Per Helder

Nya medlemmar:

EVA ERLANSSON
Riksrådsvägen 65
128 39 SKARPNÄCK
08-648 25 68
070-818 58 81
e.erlansson@comhem.se

VICTORIA MÅRTENSSON
Höjdvägen 8 C
132 42 SALTSJÖ-BOO
V

LILIAN NYBERG
Snövitsvägen 9
961 93 BODEN

JONNY JOHANSSON
Varpvägen 30
331 34 VÄRNAMO
jonnyjonny@glocalnet.net

KRISTINA EMAN
Ankarskatavägen 89 C
941 34 PITEÅ

ANDREAS BAUR
Västra Ryttmästaregatan 22
217 52 MALMÖ
040-98 07 71
073-588 92 29
andreasmoritzhugo@hotmail.com
V Vla C stud

ANNA-KARIN REUTERHÄLL
Ormingeringen 48 C
132 33 SALTSJÖ-BOO
08-747 00 27
070-597 62 24
anna-karin.reuterhall@nacka.se

Nytt namn:

Marie-Louise Tielin,
tidigare Björkfors

Ny adress:

Kristina Golsäter
Falhems v.50
791 45 Falun

PRESENTATIONEN – Slatta fra Västerbottn

SLATTA FRA WÄSTERBOTTN 415 låtar upptecknade och kommenterade av Siw Burman och Gunnar A Karlsson. Utgiven av Dialekt och Ortnamnsarkivet Umeå DAUM. Första upplagan 1986. Andra upplagan 2007.

Hur boken kom till

Jag växte upp i en familj där spelmansmusiken fanns i öronen hela min barndom. Efter att ha spelat tillsammans med min far och hans tvillingbror och det spelmannslag som fanns i Burträsk under många år, växte intresset att hitta och spela ännu mer av den lokala musiktraditionen.

1970-talet var det decennium där många ungdomar runt om i Sverige intresserade sig för det egna kulturarvet. Det fanns nya möjligheter att ta till sig musiken genom skivinspelningar och egna inspelningar runt om på de otaliga spelmannsstämmor som poppade upp runt om i Sverige. De få ungdomar som börjat spela i Västerbotten hade inte alldeles lätt att hitta låtar från sin hembygd. Några få häften från spelmansförbunden fanns, men inte mer.

De fyra nordligaste landskapen, Västernorrland, Västerbotten, Lappland och Norrbotten hade inte kommit med i utgivningen av *Svenska Låtar*, av olika orsaker. Den viktigaste var nog att framkomligheten på vägarna var mycket dålig och avstånden var långa. Karl Petter Leffler hade flyttat till Härnösand och arbetade som korrespondent i Lokaltidningen under slutet av sin levnad och hann också under 1920-talet ge ut låtmateriale från både Medelpad och Västernorrland. Ett antal låtar från södra Lappland hittades i hans uppteckningar. 1910-talet var också en tid när man hade intresse av den inhemska kulturen och ett antal spelmans tävlingar kom till stånd i Umeå, där också några låtar tecknades upp efter de tillresta spelmännen. Jag minns som barn när rektor Nils Stålberg vid Vindelns folkhögskola tecknade upp några låtar som mina 30-40 år äldre spelkamrater i spelmannslaget spelade upp. Han tecknade ner visor och låtar under 40-60-talen och dessa utgavs senare av Västerbottens Spelmans förbund under senare delen av 80-talet.

1974 gjorde Gunnar någon inspelning på en enkel kassettbandspelare. Det visade med klar tydlighet vilken otrolig musiskatt som fanns. Vi tänkte oss att de personer som möjligen hade haft kontakt med musiken från 1800-talet och sekelskiftet till 1900 skulle vara i åldern runt 70 till 80 år. Detta stämde väl och vi fick vara med om en upplevelse i att möta en generation som kunde berätta om många händelser och strapatser under sin levnad. Vi fick en fantastisk kunskap om vår bygd som gjorde oss väldigt stolta över det muskarv vi fick ta del av. Jag hade redan påbörjat musikstudierna men använde då ett år för att möjliggöra en dokumentation av de spelmän som hade den gamla traditionsmusiken.

Eftersom det gamla systemet med landskap inte var av samma betydelse som tidigare, så blev Västerbottens län vårt arbetsfält. Länsstudieförbundet och Länsmusiken gick ihop om ett folkmusikprojekt 1976-77. Vi åkte ut i samhällen och byar för att i skolor och föreningsliv berätta om det vi redan visste om traditionsmusiken i Västerbottens län. På detta sätt fick vi nya kontakter som vi kunde spela in och intervjua.

Vi fick stöd och hjälp av Svenskt Visarkiv och DAUM där vi fick utbildning och vi fick också kunskap om tidigare inspelningar. Inspelningsbandspelare och särskilda rullband lånade vi och sedan arkiverades de i Umeå på DAUM.

Kontakten med intresserade fick vi också genom Västerbot-

tens lokalradio, som startade sin verksamhet 1977. Vi ville också snabbt föra ut musiken så den skulle bli tillgänglig.

I en programserie spelade vi och berättade om länets folkmusik och i en annan fick också spelgrupper runt om i länet spela i radioutsändning. Låten som spelades fanns sedan i en notuppteckning i länets alla lokal-tidningar för att kunna användas.

Dessa uppteckningar kunde vi se hos spelmän som vi hälsade på efter programmen. DAUM ville också göra inspelningarna tillgängliga och gav oss detta i uppdrag.

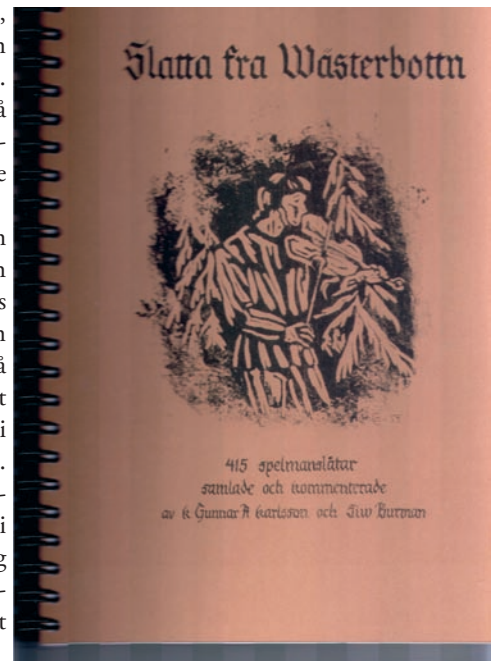
Namnet till notsamlingen fick vi genom min pappa. Under min barndom kunde han komma med olika ålderdomliga uttryck och ord som inga andra använde och ett som återkom i samband med att vi spelade var "Nu val vä ta en gammslattar" i betydelsen "nu måste vi ta en gammal låt" Slatta, med uttalet *schlatta*, fra Västerbotten, får då betydelsen, Låtar från Västerbotten. Uttrycket hörde vi aldrig från våra sagesmän förutom min pappa som fortfarande kunde en av de ålderdomligaste dialekterna i länet.

1986 var boken färdig och till denna gjorde vi ett häfte med arrangerade låtar från Slatta fra Västerbottn och en skiva och kassett med samma namn, spelades in av lokalradion. Viktigt för oss var att föra ut musiken till användarna. Genom länsmusiken gjorde vi ännu en turné som hette *Lagrad Västerbotten*, där vi presenterade materialet för spelgrupper och spelmannslag ute i länet. Senare under våren kom vi tillbaka och spelade i skolorna och på kvällarna blev det en konsert tillsammans med spelgrupperna.

I boken finns förutom 415 handskrivna notuppteckningar ett kapitel om spelmansmusikens och dansens utveckling i länet under senaste århundradena. För varje spelman och låt finns också beskrivet den information som kommit fram vid inspelningarna. Varje låt har också ett bandnummer från vilket uppteckningen är gjord. På detta sätt finns möjligheten att ta del av den inspelningen. Detta med få undantag. Som tidigare nämns om KP Lefflers material som endast finns som notuppteckning. Detta äldre material gör det nutida materialet ännu intressantare eftersom det fanns gemensamma låtar.

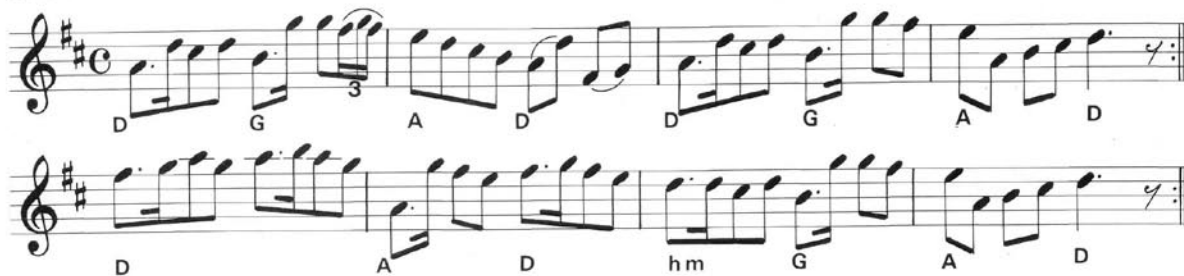
Naturligtvis har jag idag som fiollärare stor glädje av samlingen och det är roligt att kunna överraska fioleleven med en låt som farmors far, Ludvig Wallin från Pauträsk spelade och dessutom på den fiol som Anna fått, som var Ludvigs en gång i tiden.

Det är idag roligt att boken har kommit till en andra tryckning som gör det möjligt för nya generationer att del av vårt kulturarv från Västerbotten och södra Lappland.

Lycksele 25 mars
Siw Burman

Arrangemang: K. Gunnar A. Karlsson och Siw Burman. Vi har satt ut vår egen stråkföring, gjort punkteringar på ett par ställen, samt satt dit en triol istället för ett fiss i första takten. Instrument: fiol, fiol, klarinett, tramporgel.

GÅNGLÅT FRA NORDMALING (andrastämman)

Carin Engman
-85-

Originalen till bilden är gjord i laveringsteknik av Carin Engman, Bäcklia, Burträsk. Hennes förebild är en västerbottensbyggd tramporgel, tillverkad av Erik Klingstedt (1846 – 1937). Han var från Klingnäs i Norsjö, där han började med orgeltillverkning, men flyttade sedan till Medle, Skellefteå. Denna orgel har nummer 223.

SVERIGES VIOLINBYGGGARMÄSTARE

- branschförbundet för kvalificerade violinbyggare och reparatörer
www.violinbyggarmastarna.se

Joakim Amundin	Kungsbacksvägen 19	184 63 Åkersberga	08-54403044, 0708-196532	joakim@amundin.se	www.amundin.se
Paul Barter	Prästgatan 78	111 29 Stockholm	08-673 19 90, 08-673 17 50	paul.barter@swipnet.se	
Gert Berg	Odengatan 23	114 24 Stockholm	08-20 53 56, 08-20 56 96, 073-5709599	info@strakton.se	
Christer Berglund	Alsikegatan 2	753 23 Uppsala	018-71 15 20, 018-153520	violin@swipnet.se	
Jan Danielsson	Bodsjöbränna	830 15 Duved	0674-230 14, 070-5499014	danielsson@svit.se	
Claes-Göran Klockar	Blåsbogatan 2	722 15 Västerås	021-13 05 00	info@violinateljen.com	www.violinateljen.se
Peder Källman	Tallbacksvägen 8 A	791 32 Falun	023-263 34, 070-3252139	info@pederkallman.se	www.pederkallman.se
Bengt Nilsson	Erikslustvägen 62	216 18 Malmö	040-15 98 03, 040-15733, 040-15 97 47	bengt@fioler.se	www.fioler.se
Roland Nilsson	Erikslustvägen 62	216 18 Malmö	040-15 98 03, 040-15 97 47	roland@fioler.se	www.fioler.se
Astrid Pullar	Bergsgatan 29	832 41 Frösön	063-13 77 99, 073-8052592	pullar.a@telia.com	
Arne Rydberg	Odengatan 23	114 24 Stockholm	08-20 53 56, 08-20 56 96	info@strakton.se	
Sebastian Skarp	Regeringsgatan 72	111 39 Stockholm	08-22 24 20	kontakt@sebastianskarp.se	www.sebastianskarp.se
Susan Stedman	Behmbrogatan 7	611 34 Nyköping	0155-26 70 80	stedmancello@hotmail.com	
Michael Wallmo	Luthergatan 23 C	802 53 Gävle	026-622952, 073-5150992	wallmo@svit.se	
Roland Wiklund	Vanadisplan 8	113 31 Stockholm	08-33 21 53, 08-33 26 11	roland.wiklund@comhem.se	
Jan Åslund	Daljunkaregatan 10	791 37 Falun	023-132 87	aslund@svit.se	
Jens Bergholm	Skadronsgatan 19	217 49 Malmö	040-98 19 80	violinmakarn@telia.com	
Niclas Berglund	Västra Esplanaden 9 B	903 25 Umeå	090-773217, 070-6939674	coperniclas@spray.se	
Gunnar Brandin	Dalagatan 7	795 31 Rättvik	0248-40411, 797056	gunnarbrandin@violinmakare.se	
Kent Brestan	Mariebergsgatan 10 A	731 34 Köping	0221-10161, 0730-547299		
Philippe Dormond	Hålvägen 26	147 53 Tumba	08-53 06 08 76, 073-9746547	dormond_philippe@yahoo.com	
Albert Eckerbom	Tubbarp	578 91 Aneby	0140-230 20	eckerboms@violinatelje.nu	www.violinatelje.nu
Robert Eriksson	Spårgatan 1	671 30 Arvika	070-2530270, 0570-14532, 070-2530270	roberteriksson@violinmakare.se	www.roberteriksson.se
Anders Gill	Ringvägen 2	824 43 Hudiksvall	0650-74 03 33	andersgill@hotmail.com	
Vera Gärtner	V:a Allén 17	181 62 Lidingö	08-7660789, 0739-155805	veragartner@post.utfors.se	
Leif Hjortborg	Polhemsgatan 20 B, 4 tr	112 36 Stockholm	08-654 77 88, 070-6617711	leif.hjortborg@tele2.se	
Kenneth Jansson	Hornsgatan 73	118 49 Stockholm	08-84 13 40, 070-2166673	kenneth.jansson@kmh.se	
Tommy Johansson	Ripstigen 1	780 50 Vansbro	0281-224 11, 070-569 48 30	johanson_tommy@hotmail.com	
Ulf Klooo	Gamla Skolan	373 02 Ramdala	0455-410 80, 0733-99 00 39	ulf.klooo@telia.com	
Stefan Lindholm	Västerängsvägen 24	182 46 Enebyberg	08-758 21 81, 073-02 68 806	s_lindholm1983@hotmail.com	
Pierre Lindström	Gruvgatan 26	791 62 Falun	023-698 07	pierre.lindstrom@telia.com	
Bergljot Hedda Lunde	Bergdalen	178 93 Drottningholm	0703-842377, 0703-842377	bhedda@hotmail.com	
Oscar Löfstrand	Berggrenska gården, Kyrkog 14	803 20 Gävle	026-65 18 86	oscar.lofstrand@violinatelje.se	www.violinatelje.se
Anders Norudde	Vinbärsvägen 10	691 47 Karlskoga	0586-508 58, 0730-555833	anorudde@spray.se	
Åsa Strindin	Starvägen 12	861 34 Timrå	060-10 00 17	asa.strindin@telia.com	
Staffan Rasmusson	Hagvägen 28	792 34 Mora	0250-12841, 070-3187298	staffanrasmusson@violinmakare.se	www.staffanrasmusson.se
Stefan Hansen	Margaretagården/Skirö	574 96 Vetlanda	0383-462113	mailto@geigenbauhansen.de	www.geigenbauhansen.de